

MUNI
MED

PRÁVNÍ PROBLEMATIKA V OŠETŘOVATELSTVÍ

II.

ÚOPZ MIPO031p
ÚOPZ MIPO031s

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

- Práva a povinnosti pacienta a jiných osob**

právní osobnost a svéprávnost

- právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti
člověk má právní osobnost od narození až do smrti
- svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)
- ✓ má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku
- ✓ právní osobnosti ani svéprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu

plná svéprávnost

Plně svéprávným se člověk stává:

- ✓ zletilostí - dovršením osmnáctého roku věku
- ✓ uzavřením manželství před nabytím zletilosti
- ✓ přiznáním svéprávnosti
 - *věk 16 let*
 - *schopnost se živit a obstarat si své záležitosti*
 - *souhlas zákonného zástupce / souhlas nezletilého*

omezení svéprávnosti

- jen soud
- jen v zájmu člověka, jehož se to týká
- v úvahu vzaty rozsah i stupeň neschopnosti postarat se o vlastní záležitosti
- nepostačí méně omezující opatření
- zjistí názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje
- v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat
- vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil a jmenuje mu opatrovníka

osoby blízké

- ✓ příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner
- ✓ jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní
- ✓ má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí

Práva osob blízkých při poskytování ZS

Za podmínek stanovených zákonem:

- Právo pacienta na přítomnost OB při poskytování ZS a návštěv při hospitalizaci
- Právo OB na informace o pacientovi
- Zástupný souhlas za pacienta se ZS
- Povinnost poskytovatele ZS informovat OB
- Vyslovit souhlas k použití těla nebo jeho části zemřelého pacienta
- Vyslovit podezření na nesprávný postup s následkem povinnosti provedení zdravotní pitvy
- Požádat o neprovedení anatomicko-patologické / zdravotní pitvy
- Podat stížnost

Prokázání totožnosti osoby blízké

- povinnost prokázat svou totožnost občanským průkazem / cizinec cestovním dokladem / jiným průkazem totožnosti
jestliže o to poskytovatel / zdravotnický pracovník požádá
- v pochybnostech, zda jde o osobu blízkou osvědčí tuto skutečnost čestným prohlášením
 - kontaktní údaje
 - číslo průkazu totožnosti
 - čestné prohlášení je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi

Pacient má práva:

Jako občan

- na ochranu zdraví.
- na bezplatnou zdravotní péči (na základě veřejného pojištění)
- na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon

Jako pojištěnec

- Výběr zdravotní pojišťovny
- Časovou a místní dostupnost hrazených služeb
- Na léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely

Jako pacienta

- „Pacientem se rozumí fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby“
- Jeho právům odpovídají povinnosti poskytovatele, zdravotnického pracovníka

práva pacienta a osob jemu blízkých

- ✓ **poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni**
 - podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů
 - při respektování individuality pacienta
 - s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti
- ✓ **úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost** v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb
- ✓ **respektování soukromí** při poskytování zdravotních služeb
 - v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb
- ✓ **zvolit si poskytovatele** oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb

práva pacienta a osob jemu blízkých

- ✓ vyžádat si konzultační služby od jiného poskytovatele /zdravotnického pracovníka
- ✓ být seznámen s vnitřním řádem zdrav. zařízení lůžkové / jednodenní péče
- ✓ předem informován o ceně poskytovaných ZS nehrazených z veřejného zdrav. pojištění
- ✓ znát jména, a příjmení zdrav. pracovníků přímo zúčastněných na poskytování ZS
- ✓ přijímat duchovní péči a duchovní podporu od duchovních církví a náboženských společností
- ✓ na poskytování ZS v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí

práva pacienta a osob jemu blízkých

✓ nepřetržitou přítomnost

- zákonného zástupce / určené zákonným zástupcem
- opatrovníka / určení opatrovníkem
- osoby blízké / určené pacientem

v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb

✓ odmítnout přítomnost osob, které nejsou na poskytování ZS přímo zúčastněny (vč. osob připravujících se na výkon povolání zdrav. pracovníka)

✓ přijímat návštěvy ve zdrav. zařízení lůžkové nebo jednodenní péče

- a to s ohledem na svůj zdravotní stav
- v souladu s vnitřním řádem
- způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů

povinnosti pacienta a osob jemu blízkých

- dodržovat navržený individuální léčebný postup (pokud vyslovil souhlas)
- řídit se vnitřním řádem
- uhradit poskytovateli cenu poskytnutých ZS (poskytnuty se souhlasem)
- pravdivě informovat ošetřujícího zdrav. pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech
- nepožívat během hospitalizace alkohol/ jiné návykové látky a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

Povinnost poskytovatele

- vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností při poskytování ZS
 - ✓ pacientů
 - ✓ dalších oprávněných osob
 - ✓ zdravotnických pracovníků
 - ✓ jiných odborných pracovníků
- vnitřní řád nesmí zasahovat do práv pacienta nad míru, která je nezbytně nutná

zejména pro řádný chod zdravotnického zařízení a respektování ostatních pacientů !

M U N I

M E D